

Kriminaalmenetluse seadustiku, väärteomenetluse seadustiku, elektroonilise side seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (sideandmete säilitamine ja kasutamine)

§ 1. Kriminaalmenetluse seadustiku muutmine

Kriminaalmenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 90¹ lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „identifitseerimistunnustega seotud“;

2) paragrahvi 90¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Elektroonilise side teenuse osutamisega seotud andmete kohta, mida ei ole nimetatud käesoleva paragrahvi lõikes 1, võib elektroonilise side ettevõtjale teha päringu kohtueelses menetluses prokuratuuri taotlusel ja eeluurimiskohtuniku loal. Kohtumenetluses võib kohtumenetluse poole taotlusel vastava päringu teha kohus.“;

3) paragrahvi 90¹ lõikest 5 jäetakse välja tekstiosa „ja kohtumäärus“;

4) paragrahvi 90¹ lõike 6 esimesest lausest jäetakse välja tekstiosa „või kohtu“.

§ 2. Väärteomenetluse seadustiku muutmine

Väärteomenetluse seadustiku § 31² lõiked 1–3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Andmekaitse Inspeksioon, Finantsinspeksioon, Kaitsepolitseiamet, Kaitsevägi, Keskkonnaamet, Konkurentsiamet, Maksu- ja Tolliamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Rahapesu Andmebüroo ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võivad teha elektroonilise side ettevõtjale päringu andmete kohta üldkasutatavas elektroonilise side võrgus lõppkasutaja tuvastamiseks, välja arvatud sõnumi edastamise faktiga seotud andmed.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutus võib kohtu loal teha päringu elektroonilise side ettevõtjale elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavate andmete kohta.

(3) Käesolevas paragrahvis nimetatud päringu võib teha üksnes siis, kui see on vältimatult vajalik väärteomenetluse eesmärgi saavutamiseks ning seda õigustab väärteo raskus ja laad ning kui päringuga ei riivata põhjendamatult isikuõigusi.“.

§ 3. Elektroonilise side seaduse muutmine

Elektroonilise side seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 95¹ lõike 4 punktis 2 asendatakse tekstiosa „111¹“ tekstiosaga „111², 111³, 111⁴“;

2) paragrahvi 102 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmeid võib avaldada kliendile ja kliendi nõusolekul ka kolmandale isikule. Kliendil on õigus igal ajal oma nõusolek tagasi võtta.“;

3) paragrahvi 102 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmeid peab sideettevõtja ilma kliendi nõusolekuta avaldama seaduses sätestatud juhtudel ja korras.“;

4) paragrahvi 105 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§-des 104, 105¹ ja 111¹“ tekstiosaga „§-des 104, 105¹, 111², 111³ ja 111⁴“;

5) paragrahvi 106 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva seaduse §-s 111¹ nimetatud andmed, § 111² lõigetes 1 ja 2 nimetatud andmed, §-de 111³ ja 111⁴ alusel säilitatud andmed ning §-de 112 ja 112² kohaselt esitatud päringud ja antud teave tuleb kustutada viivitamata pärast § 111¹ lõikes 5, § 111² lõikes 4, § 111³ lõikes 7, § 111⁴ lõikes 7 ja § 112² lõikes 3 nimetatud tähtaja möödumist.“;

6) paragrahv 111¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 111¹. Andmete säilitamine konkreetse menetluse tarbeks

(1) Sideettevõtja on kohustatud säilitama tema valduses olevaid elektroonilise side teenuse osutamise käigus loodud või tekkinud andmeid järgmistel juhtudel:

1) kohtueelses menetluses ja rahvusvahelise koostöö raames prokuratuuri määruse alusel, kui on alust arvata, et andmed võivad olla vajalikud kriminaalasjas tähtsust omavate asjaolude tõendamiseks;

2) Politsei- ja Piirivalveameti ettekirjutuse alusel, kui see on vajalik vahetu kõrgendatud ohu väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks;

3) julgeolekuasutuse ettekirjutuse alusel, kui see on vajalik riigi julgeolekut või põhiseaduslikku korda ähvardava ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel ei säilitata sõnumi sisu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel võib säilitada üksnes neid andmeid, mis on vajalikud konkreetse menetluse eesmärgi saavutamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud määruses või ettekirjutuses märgitakse:

1) säilitamise eesmärk;

2) säilitatavate andmete liik ja ulatus;

3) säilitamise tähtaeg.

(5) Käesoleva paragrahvi alusel säilitatakse andmeid kuus kuud alates määruse või ettekirjutuse saamisest, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud määruses või ettekirjutuses ei ole ette nähtud lühemat säilitamise tähtaega.“;

7) seadust täiendatakse §-ga 111² järgmises sõnastuses:

„§ 111². Lõppkasutaja tuvastamiseks vajalike andmete säilitamine

(1) Telefoni- ja mobiiltelefoniteenuse osutaja on kohustatud säilitama järgmised andmed:

1) sõnumi edastajat või helistajat tuvastada võimaldavad andmed;

- 2) lisateenuse kasutamise korral kliendi või lõppkasutaja nimi ja aadress;
 - 3) mobiiltelefoniteenuse korral helistaja unikaalne tunnus (näiteks *International Mobile Subscriber Identity* – IMSI, *Subscription Permanent Identifier* – SUPI, *Subscription Concealed Identifier* – SUCI) ning sellega seotud kliendi või lõppkasutaja nimi ja aadress;
 - 4) helistaja rahvusvaheline terminalseadme tunnus (näiteks *International Mobile Equipment Identity* – IMEI, *Permanent Equipment Identifier* – PEI);
 - 5) andmed punktides 3 ja 4 nimetatud tunnuste vaheliste seoste kohta;
 - 6) anonüümse ettemakstud mobiiltelefoniteenuse korral teenuse esmase aktiveerimise kuupäev ja kellaaeg, ettemakse tegemise kuupäev, viis ja kellaaeg konkreetse ajavööndi järgi või Interneti-protokolli aadress ettemakse tegemise ajal ja ettemakse tegemise viis, samuti teenuse lõppkasutaja isikuandmed.
- (2) Interneti-ühenduse teenuse ja masinatevahelise side teenuse osutaja on kohustatud säilitama järgmised andmed:
- 1) kasutajatunnused;
 - 2) kliendi andmed koos temale side toimumise ajal eraldatud avaliku Interneti-protokolli aadressi ja lähtepordi, kasutajatunnuse või numbriga.
- (3) Käesoleva paragrahvi alusel säilitatud andmeid võib sideettevõtja töödelda üksnes lõppkasutaja tuvastamise eesmärgil ja keelatud on andmeid töödelda, sealhulgas avaldada viisil, mis võimaldavad teha järeldusi, mis ei ole vältimatult vajalikud lõppkasutaja tuvastamiseks, sealhulgas:
- 1) tuvastada side osapoolte vahelisi seoseid, suhtlustrid või suhtlusvõrgustikke;
 - 2) teha järeldusi seadme kasutuse, lõppkasutaja käitumise, liikumise või suhtlustrite kohta.
- (4) Käesolevas paragrahvis nimetatud andmeid säilitatakse üks aasta alates side toimumise ajast, kui need sideteenuse osutamise käigus on loodud või muul viisil tekkinud.“;

8) seadust täiendatakse §-ga 111³ järgmises sõnastuses:

„§ 111³. Andmete säilitamine kuritegevusvastase võitluse eesmärgil

- (1) Lisaks käesoleva seaduse §-s 111² sätestatud andmete säilitamise kohustusele võib Vabariigi Valitsus korraldusega kohustada sideettevõtjaid säilitama sideteenuse liiklus- ja asukohaandmeid kriminaalmenetluse seadustiku § 126² lõikes 2 nimetatud kuriteo tõkestamise, avastamise ja menetlemise ning sellise kuriteo eest mõistetud karistuse täideviimise eesmärgil.
- (2) Valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul ning käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eesmärkidel võib põhjendatud juhtudel Vabariigi Valitsus korraldusega kohustada sideettevõtjaid säilitama sõnumi edastaja või helistaja kõneside alustamise ajast ja kohast lähtudes järgmisi liiklus- ja asukohaandmeid:
 - 1) Eesti riigipiirist kuni kümne kilomeetri kaugusel asuvate tugijaamade levialas töödeldud andmed;
 - 2) konkreetses geograafilises piirkonnas asuvate tugijaamade levialas töödeldud andmed;
 - 3) kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse tähenduses alaliselt või ajutiselt kaitstavast olulise tähtsusega objektist kuni kümne kilomeetri kaugusel asuvate tugijaamade levialas töödeldud andmed;
 - 4) elutähtsa teenuse osutaja tegevuskohast või tema valduses olevast objektist kuni kümne kilomeetri kaugusel asuvate tugijaamade levialas töödeldud andmed;
 - 5) saartel asuvate tugijaamade levialas töödeldud andmed.
- (3) Vabariigi Valitsuse korraldus antakse kuni üheks aastaks ja seda võib pikendada kuni ühe aasta kaupa. Vabariigi Valitsuse korralduse kehtestamise aluseks olnud asjaolude äralangemisel tunnistatakse korraldus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul kehtetuks.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antud korralduses märgitakse:

- 1) andmete säilitamise eesmärk ja põhjendused;
- 2) säilitatavate andmete ulatus, sealhulgas andmeliigid, piirkonnad ja objektid;
- 3) andmete kogumise periood ja vajaduse korral säilitamise täpsem tähtaeg;
- 4) vajaduse korral muud andmed.
- (5) Käesolevas paragrahvis nimetatud säilitamiskohustuse täitmiseks vajalike andmete täpsema loetelu kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.
- (6) Käesolevas paragrahvis nimetatud säilitamiskohustus kehtib ka ebaõnnestunud kõnede puhul, kui telefoni- ja mobiiltelefoniteenuse ning telefonivõrgu ja mobiiltelefonivõrgu teenuse osutamise korral vastavad andmed luuakse või neid töödeldakse. Nimetatud andmete säilitamise kohustust ei kohaldata kõnekatsle.
- (7) Käesoleva paragrahvi alusel säilitatakse andmeid, mis on sideteenuse osutamise käigus loodud või muul viisil tekkinud, üks aasta alates side toimumise ajast või käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korralduse andmisest, kui korralduses ei ole ette nähtud lühemat säilitamise tähtaega.
- (8) Valdkonna eest vastutav minister avaldab pärast käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud korralduse andmist veebilehel kaardi andmete säilitamise kohustusega hõlmatud piirkondade ja objektide kohta.“;

9) seadust täiendatakse §-ga 111⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 111⁴. Andmete säilitamine riigi julgeoleku tagamise eesmärgil

- (1) Lisaks käesoleva seaduse §-des 111²–111³ sätestatud andmete säilitamise kohustusele võib Vabariigi Valitsus korraldusega kohustada sideettevõtjaid säilitama sideteenuse liiklus- ja asukohaandmeid riigi julgeolekut või põhiseaduslikku korda ähvardava ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks ja tõrjumiseks.
- (2) Ettepaneku Vabariigi Valitsuse korralduse andmiseks teeb valdkonna eest vastutav minister, kes lähtub ettepaneku tegemisel julgeolekuasutuse ohuhinnangust. Valdkonna eest vastutav minister kuulab enne ettepaneku tegemist ära Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjoni seisukoha korralduse ettepaneku ulatuse, kestuse ja põhjenduste kohta.
- (3) Vabariigi Valitsuse korraldus antakse üheks aastaks ja seda võib pikendada kuni ühe aasta kaupa. Vabariigi Valitsuse korralduse kehtestamise aluseks olnud asjaolude äralangemisel tunnistatakse korraldus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul kehtetuks.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel antud korralduses märgitakse:
 - 1) andmete säilitamise eesmärk ja põhjendused;
 - 2) andmete kogumise periood ja vajaduse korral säilitamise täpsem tähtaeg;
 - 3) vajaduse korral muud andmed.
- (5) Käesolevas paragrahvis nimetatud säilitamiskohustuse täitmiseks vajalike andmete täpsema loetelu kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.
- (6) Käesolevas paragrahvis nimetatud säilitamiskohustus kehtib ka ebaõnnestunud kõnede puhul, kui telefoni- ja mobiiltelefoniteenuse ning telefonivõrgu ja mobiiltelefonivõrgu teenuse osutamise korral vastavad andmed luuakse või neid töödeldakse. Nimetatud andmete säilitamise kohustust ei kohaldata kõnekatsle.
- (7) Käesoleva paragrahvi alusel säilitatakse andmeid üks aasta alates side toimumise ajast, kui need sideteenuse osutamise käigus on loodud või muul viisil tekkinud.“;

10) seadust täiendatakse §-ga 111⁵ järgmises sõnastuses:

„§ 111⁵. Andmete säilitamise tingimused

(1) Käesoleva seaduse §-des 111¹–111⁴ nimetatud andmeid säilitab sideettevõtja Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil.

(2) Sideettevõtjal on lubatud §-des 111¹–111⁴ nimetatud eesmärkidel säilitada andmeid tehniliselt ühtses süsteemis.

(3) Paragrahvides 111¹–111⁴ nimetatud andmete säilitamise korral peab sideettevõtja tagama:

1) sama kvaliteedi, turvalisuse ja andmekaitse nõuete täitmise, mida kohaldatakse teistele elektroonilise side võrgus olevatele analoogsetele andmetele;

2) eri andmekategooriate vahel seoste loomise vältimiseks selliste tehniliste abinõude kasutamise, mis ei sea kahtluse alla andmekategooriate kindla eraldatuse tõhusust;

3) andmete kaitse nende juhusliku hävimise või ebaseadusliku hävitamise, kadumise või muutmise, loata või ebaseadusliku säilitamise, töötlemise, juurdepääsu või avalikustamise eest;

4) side sisu kajastavate andmete säilitamata jätmise.

(4) Käesoleva seaduse §-des 111¹, 111² ja 111⁴ nimetatud andmete säilitamise või töötlemisega seonduvaid kulusid sideettevõtjale ei hüvitata.

(5) Käesoleva seaduse §-s 111³ nimetatud andmete säilitamise või töötlemisega seotud põhjendatud ja vältimatult vajalikud kulud hüvitatakse sideettevõtjale riigieelarvest Siseministeeriumi eelarve kaudu.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud kulude tõendamise, hüvitamise, tagasinõudmise korra, hüvitatavate kululiikide loetelu, kulude jaotamise meetoodika, asjatundjate komisjoni moodustamise korra ning hüvitatavate kulude ülemmäärad kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

11) paragrahv 112 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 112. Teabe andmise kohustus

(1) Käesoleva seaduse § 102 lõikes 1 nimetatud andmeid, välja arvatud edastatava sõnumi sisu, samuti ärilisel eesmärgil säilitatud liiklus- ja asukohaandmeid ning käesoleva seaduse §-s 111² nimetatud andmeid peab sideettevõtja avaldama:

1) kriminaalmenetluse seadustiku kohaselt uurimisasutusele, jälitusasutusele, prokuratuurile ja kohtule;

2) julgeolekuasutuste seaduse kohaselt julgeolekuasutusele;

3) väärteomenetluse seadustiku kohaselt Andmekaitse Inspeksioonile, Finantsinspeksioonile, Kaitsepolitseiametile, Kaitseväele, Keskkonnaametile, Konkurentsiametile, Maksu- ja Tolliametile, Politsei- ja Piirivalveametile, Rahapesu Andmebüroole ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile;

4) väärtpaberituruseaduse kohaselt Finantsinspeksioonile;

5) tsiviilkohtumenetluse seadustiku kohaselt kohtule;

6) Kaitseväe korralduse seaduses, maksukorralduse seaduses, politsei ja piirivalve seaduses, relvaseaduses, strateegilise kauba seaduses, tolliseaduses, tunnistajakaitse seaduses, vangistusseaduses ning välismaalaste seaduses sätestatud juhtudel jälitusasutusele;

7) korrakaitse seaduse kohaselt Politsei- ja Piirivalveametile;

8) konkurentsiseaduse kohaselt Konkurentsiametile.

(2) Käesoleva seaduse §-s 111¹ nimetatud andmeid peab sideettevõtja seaduses sätestatud juhul avaldama § 111¹ lõikes 1 nimetatud asutusele.

(3) Käesoleva seaduse §-s 111³ nimetatud andmeid peab sideettevõtja avaldama:

1) kriminaalmenetluse seadustiku kohaselt uurimisasutusele, jälitusasutusele, prokuratuurile ja kohtule;

2) Kaitseväe korralduse seaduse § 41¹ lõikes 1, maksukorralduse seaduse § 81¹ lõikes 1, politsei ja piirivalve seaduse § 7⁴⁹ lõikes 1, tolliseaduse § 12 lõikes 1, tunnistajakaitse seaduse § 18¹ lõikes 1 ja vangistuseseaduse § 33¹ lõikes 1 sätestatud juhtudel jälitusasutusele;

3) julgeolekuasutusele julgeolekuasutuste seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks.

(4) Käesoleva seaduse §-s 111⁴ nimetatud andmeid peab avaldama julgeolekuasutuste seaduse kohaselt julgeolekuasutusele.

(5) Päring andmete kohta esitatakse kirjalikus või elektroonilises vormis. Nimetatud päringu sideettevõtjale võib teha kirjalikus lepingus sätestatud pideva elektroonilise ühenduse kaudu. Vastus päringule saadetakse kirjalikus või elektroonilises vormis või pideva elektroonilise ühenduse kaudu selle olemasolul.

(6) Sideettevõtja on kohustatud kiireloomulise päringu puhul vastama esimesel võimalusel, kuid hiljemalt kaheksa tunni pärast ja muudel juhtudel kümne tööpäeva jooksul päringu saamisest arvates, kui nimetatud tähtaegade järgimine on päringu sisust tulenevalt võimalik.

(7) Käesoleva paragrahvi kohaselt esitatud päringuid ja logifaile säilitatakse kaks aastat. Tehtud päringute õiguspärasuse tagamise ja nii päringute kui ka logifailide säilitamise kohustus on päringu esitajal.

(8) Prokuratuuril on uurimisasutuse ja Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjonil on jälitus- või julgeolekuasutuse tegevuse üle järelevalve teostamiseks õigus tutvuda käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatud päringute ja nendega seotud logifailidega.“;

12) paragrahv 112¹ tunnistatakse kehtetuks;

13) seadust täiendatakse §-ga 112² järgmises sõnastuses:

„§ 112². Terminalseadme asukoha tuvastamine

(1) Mobiiltelefoniteenust pakkuv sideettevõtja on kohustatud tagama jälitus- ja julgeolekuasutustele ning Politsei- ja Piirivalveametile seaduses sätestatud alusel mobiiltelefonivõrgus kasutatavate terminalseadmete asukoha tuvastamise reaalaajas.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe kättesaadavus tuleb tagada pideva elektroonilise ühendusega ning asjakohast riist- ja tarkvara kasutades.

(3) Käesoleva paragrahvi kohaselt esitatud päringuid ja logifaile säilitatakse kaks aastat. Tehtud päringute õiguspärasuse tagamise ja nii päringute kui ka logifailide säilitamise kohustus on päringu esitajal.

(4) Prokuratuuril on uurimisasutuse ja Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjonil on jälitus- või julgeolekuasutuse tegevuse üle järelevalve teostamiseks õigus tutvuda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud päringute ja nendega seotud logifailidega.“;

14) paragrahvi 113 lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „teostamiseks või“ tekstiosaga „eraelu puutumatuse õiguse ning“;

15) paragrahvi 113 lõikes 7 asendatakse tekstiosa „§ 111¹“ tekstiosaga „§-de 111², 111³ ja 111⁴“;

16) paragrahvi 114 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§ 112 lõigetes 1 ja 3“ tekstiosaga „§ 112 lõigetes 5 ja 6 ning § 112² lõikes 1“;

17) paragrahvi 114 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „§ 112 lõigetes 1 ja 3“ tekstiosaga „§ 112 lõigetes 5 ja 6 ning § 112² lõikes 1“;

18) paragrahvi 114 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva seaduse § 113 lõikes 5 nimetatud riist- ja tarkvara maksumus ning hoolduskulud hüvitatakse sideettevõtjale teenustasuna riigieelarvest Siseministeeriumi eelarve kaudu. Riist- ja tarkvara soetamise või väljavahetamise vajadus, soetamise viis ning soetamise ja hoolduskulude maksumus kooskõlastatakse Siseministeeriumiga enne riist- või tarkvara soetamist või väljavahetamist. Teenustasu makstakse vastavalt Siseministeeriumi ning sideettevõtja vahel sõlmitud lepingule.“;

19) paragrahvi 114¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Sideettevõtja peab edastama kohtule tema kirjaliku üksikpäringu alusel tsiviilkohtumenetluse seadustikus ettenähtud alustel ja korras ning kohtu määratud tähtjaks käesoleva seaduse § 111² lõigetes 1 ja 2 nimetatud andmeid, samuti muid elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavaid andmeid. Üksikpäring käesoleva paragrahvi mõttes on päring andmete saamiseks konkreetse elektronkirja, konkreetse elektroonilise kommentaari või muu üksiksõnumi edastamisega seotud sideseansi kohta.“;

20) paragrahvi 184¹ lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§-s 111¹“ tekstiosaga „§-des 111², 111³ ja 111⁴“.

§ 4. Kaitseväe korralduse seaduse muutmine

Kaitseväe korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 41¹ lõike 1 punktid 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„1) üldkasutatavas elektroonilise side võrgus lõppkasutaja tuvastamiseks vajalikud andmed, välja arvatud sõnumi edastamise faktiga seotud andmed;

2) elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil ja elektroonilise side seaduse § 111³ alusel säilitatavad andmed.“;

2) paragrahvi 41¹ lõikes 2 asendatakse sõna „prokuratuur“ tekstiosaga „eeluurimiskohtunik prokuratuuri taotlusel“;

3) paragrahvi 41² lõikes 1 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmeid“ tekstiosaga „elektroonilise side seaduse §-s 111² sätestatud andmeid ning elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavaid andmeid“.

§ 5. Korrakaitse seaduse muutmine

Korrakaitse seaduse § 35 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 ning § 112 lõikes 3“ tekstiosaga „elektroonilise side seaduse §-des 111¹ ja 111² sätestatud andmete, elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavate andmete ning elektroonilise side seaduse §-s 112²“.

§ 6. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 81¹ lõike 1 punktid 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„1) üldkasutatavas elektroonilise side võrgus lõppkasutaja tuvastamiseks vajalikud andmed, välja arvatud sõnumi edastamise faktiga seotud andmed;

2) elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil ja elektroonilise side seaduse § 111³ alusel säilitatavad andmed.“;

2) paragrahvi 81¹ lõikes 2 asendatakse sõna „prokuratuur“ tekstiosaga „eeluurimiskohtunik prokuratuuri taotlusel“;

3) paragrahvi 81² lõikes 1 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmete“ tekstiosaga „elektroonilise side seaduse §-s 111² sätestatud andmete ja elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavate andmete“.

§ 7. Politsei ja piirivalve seaduse muutmine

Politsei ja piirivalve seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7⁴⁹ lõike 1 punktid 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„1) üldkasutatavas elektroonilise side võrgus lõppkasutaja tuvastamiseks vajalikud andmed, välja arvatud sõnumi edastamise faktiga seotud andmed;

2) elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil ja elektroonilise side seaduse § 111³ alusel säilitatavad andmed.“;

2) paragrahvi 7⁴⁹ lõikes 2 asendatakse sõna „prokuratuur“ tekstiosaga „eeluurimiskohtunik prokuratuuri taotlusel“;

3) paragrahvi 7⁵⁰ lõikes 1 ning § 7⁵² lõigetes 1 ja 3 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmete“ tekstiosaga „elektroonilise side seaduse §-s 111² sätestatud andmete ja elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavate andmete“;

4) paragrahvi 7⁵⁰ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Loa teha päring kriminaalmenetluse seadustiku § 126³ lõikes 1 nimetatud jälitustoimingu ning elektroonilise side seaduse §-s 111² sätestatud andmete ja elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavate andmete saamiseks annab Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor või tema volitatud ametnik.“.

§ 8. Relvaseaduse muutmine

Relvaseaduse § 35² lõikes 1, § 67¹ lõikes 1 ja § 83³¹ lõikes 1 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmete“ tekstiosaga „elektroonilise side seaduse §-s 111² sätestatud andmete ja elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavate andmete“.

§ 9. Strateegilise kauba seaduse muutmine

Strateegilise kauba seaduse § 76 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmete“ tekstiosaga „elektroonilise side seaduse §-s 111² sätestatud andmete ja elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavate andmete“.

§ 10. Tolliseaduse muutmine

Tolliseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 10 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 nimetatud andmete“ tekstiosaga „elektroonilise side seaduse §-s 111² sätestatud andmete ja elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavate andmete“;

2) paragrahvi 12 lõike 1 punktid 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) üldkasutatavas elektroonilise side võrgus lõppkasutaja tuvastamiseks vajalikud andmed, välja arvatud sõnumi edastamise faktiga seotud andmed;

2) elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil ja elektroonilise side seaduse § 111³ alusel säilitatavad andmed.“;

3) paragrahvi 12 lõikes 2 asendatakse sõna „prokuratuur“ tekstiosaga „eeluurimiskohtunik prokuratuuri taotlusel“.

§ 11. Toote nõuetele vastavuse seaduse muutmine

Toote nõuetele vastavuse seaduse § 56 lõikes 8 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse § 111¹ lõike 3 punktis 3 nimetatud andmeid veebilehe omaniku kindlakstegemiseks“ tekstiosaga „elektroonilise side seaduse §-s 111² sätestatud andmeid, mis võimaldavad teha kindlaks veebilehe omanikku“.

§ 12. Tunnistajakaitse seaduse muutmine

Tunnistajakaitse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 18¹ lõikes 1 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 ettenähtud andmete“ tekstiosaga „elektroonilise side seaduse §-s 111² sätestatud andmete ja elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil ja elektroonilise side seaduse § 111³ alusel säilitatavate andmete“;

2) paragrahvi 18¹ lõikes 2 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse §-s 111¹ ettenähtud andmete“ tekstiosaga „käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud elektroonilise side teenuse osutamisega seotud andmete“.

§ 13. Vangistusseaduse muutmine

Vangistusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 22 lõikes 4 ja § 32 lõikes 4¹ asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse §-s 111¹ sätestatud andmeid, sealhulgas tuvastada isiku asukoht reaajas“ tekstiosaga „elektroonilise

side seaduse §-des 111² ja 112² sätestatud andmeid ning elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavaid andmeid“;

2) paragrahvi 33¹ lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) üldkasutatavas elektroonilise side võrgus lõppkasutaja tuvastamiseks vajalikud andmed, välja arvatud sõnumi edastamise faktiga seotud andmed;“;

3) paragrahvi 33¹ lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil ja elektroonilise side seaduse § 111³ alusel säilitatavad andmed.“;

4) paragrahvi 33¹ lõikes 2 asendatakse sõna „prokuratuur“ tekstiosaga „eeluurimiskohtunik prokuratuuri taotlusel“.

§ 14. Välismaalaste seaduse muutmine

Välismaalaste seaduse § 31¹ lõikes 1 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmete“ tekstiosaga „elektroonilise side seaduse §-s 111² sätestatud andmete ja elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavate andmete“.

§ 15. Väärtpaberituru seaduse muutmine

Väärtpaberituru seaduse § 230³ lõikes 2 asendatakse tekstiosa „elektroonilise side seaduse § 111¹ lõigetes 2 ja 3 sätestatud andmete“ tekstiosaga „elektroonilise side seaduse §-s 111² sätestatud andmete ja elektroonilise side teenuse osutamisega seotud ärilisel eesmärgil säilitatavate andmete“.

§ 16. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 1. detsembril.

(2) Käesoleva seaduse § 3 punkt 9 jõustub üldises korras.

(3) Käesoleva seaduse § 3 punkt 18 jõustub 2027. aasta 1. jaanuaril.

(4) Käesoleva seaduse § 3 punkt 8 jõustub 2028. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 14. septembril 2026. a nr 2-6/26-01647

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)
Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik